

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 353/2023-7

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Cdo 30/2023 z 28. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Zároveň sa domáha náhrady trov svojho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom advokátom, o ktorého ustanovenie požiadal z dôvodu nedostatku peňažných prostriedkov.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ (spolu s [REDAKOVANÉ], pozn.) inicioval na Okresnom súde Komárno spor proti žalovanej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktorého predmetom bolo nevytvorenie pozitívneho záväzku štátu na ochranu súkromného a rodinného života. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v predmetnom spore podal (výlučne) sťažovateľ dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) odmietol uznesením č. k. 1 Cdo 30/2023 z 28. marca 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“), pretože nesplnil podmienku povinného zastúpenia advokátom v zmysle § 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Nebol v dovolacom konaní zastúpený

advokátom, nepreukázal, že má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa a nebola mu priznaná predbežná právna pomoc.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že najvyšší súd odmietol jeho dovolanie bez toho, aby zistil objektívny stav veci, čím mu odňal právo na súdnu kontrolu proti svojvôli a arbitrárnosti. Tvrdí, že proti rozhodnutiu Centra právnej pomoci (ďalej len „centrum“), ktoré mu na základe jeho žiadosti neposkytlo predbežnú právnu pomoc v dovolacom konaní, podal opravné prostriedky, okrem iného aj správnu žalobu. Najvyšší súd sa však tým vôbec nezaoberal. Podľa jeho názoru mal najvyšší súd dovolacie konanie prerušiť až do rozhodnutia správneho súdu, resp. Najvyššieho správneho súdu o jeho správnej žalobe. Keďže tak neurobil, porušil jeho právo.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Prv než ústavný súd pristúpi k predbežnému prerokovaniu ústavnej sťažnosti, je potrebné ozrejmiť, že sťažovateľ 11. apríla 2023 podal proti napadnutému rozhodnutiu ústavnú sťažnosť, v ktorej namietal porušenie čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 47 ods. 2 ústavy. Ústavný súd túto (v poradí prvú) ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol uznesením č. k. IV. ÚS 249/2023-7 z 9. mája 2023, a to z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Kým v prvej ústavnej sťažnosti sťažovateľ porušenie svojich práv argumentačne odvíjal od toho, že najvyšší súd mal v rámci dovolacieho konania preskúmať negatívne rozhodnutie centra, čo nebolo možné vyvodiť z žiadneho právneho predpisu, v aktuálne podanej ústavnej sťažnosti tvrdí, že najvyšší súd sa nevysporiadal s tým, že proti rozhodnutiu centra podal správnu žalobu, čo malo nevyhnutne viesť k prerušeniu dovolacieho konania až do rozhodnutia o tejto žalobe.

5. Napriek tomu, že sťažovateľ aktuálnou, včas podanou ústavnou sťažnosťou opätovne napáda to isté rozhodnutie najvyššieho súdu, pričom obsahom čl. 36 ods. 1 listiny sú rovnaké záruky, aké vyplývajú z čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého porušenie namietal aj vo svojej prvej ústavnej sťažnosti, ústavný súd nepristúpil k odmietnutiu aktuálnej ústavnej sťažnosti pre existenciu prekážky *res iudicata* z dôvodu, že tvrdenie o porušení jeho práva podľa listiny tentoraz opiera o iný argument. Je však nutné podotknúť, že sťažovateľovi nič nebránilo tento argument predostrieť v rámci prvej ústavnej sťažnosti.

6. Ako vyplýva z napadnutého uznesenia, najvyšší súd vychádzal v konaní o dovolaní sťažovateľa z príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku upravujúcich dovolacie konanie, ktoré explicitne ustanovujú obligatórnu povinnosť dovolateľa byť zastúpený advokátom s presne špecifikovanými výnimkami z tohto obligatórneho zastúpenia, ktoré však sťažovateľ nespĺňal.

7. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že právo na súdnu ochranu sa v civilnom súdnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za ktorých splnenia civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom vrátane dovolacích konaní.

8. Z ústavnoprávneho hľadiska je podstatné, že sťažovateľ (tak, ako to sám uvádza v ústavnej sťažnosti, pozn.) požiadal centrum o priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci v dovolacom konaní, ktoré o jeho žiadosti rozhodlo negatívnym spôsobom. Následne sťažovateľ nespĺnomocnil žiadneho advokáta na svoje zastupovanie v dovolacom konaní a ani on sám nepreukázal, že má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, čím sa svojím vlastným pričinením diskvalifikoval z preskúmania prípustnosti a dôvodnosti dovolania najvyšším súdom, ktorému v súlade s § 429 ods. 1 CSP neostávalo iné, ako odmietnuť dovolanie sťažovateľa pre nesplnenie podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní podľa § 447 písm. e) CSP.

9. Z napadnutého rozhodnutia ani obsahu podaného dovolania a ďalších príloh zo súdneho spisu, ktoré si ústavný súd zabezpečil prostredníctvom okresného súdu, nevyplýva, že by sťažovateľ v rámci dovolania alebo kedykoľvek v priebehu dovolacieho konania najvyššiemu súdu oznámil, že podal proti rozhodnutiu centra správnu žalobu, a že by v tejto súvislosti navrhol prerušenie dovolacieho konania. Z napadnutého rozhodnutia nevyplýva ani to, že by k dovolaniu priložil kópiu správnej žaloby alebo uviedol spisovú značku, pod ktorou sa vedie konanie o jeho správnej žalobe (a neurobil tak ani v konaní pred ústavným súdom). Najvyšší súd zjavne nemal vedomosť o tom, že by sa viedlo konanie o správnej žalobe, a preto sa ani nemohol vysporiadať s touto skutočnosťou v rámci dôvodov svojho rozhodnutia. Námitka sťažovateľa o tom, že najvyšší súd sa v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal s objektívnym stavom veci, tak nemá opodstatnenie, a ani tento argument sťažovateľa nemá potenciál spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia, ktorú konštatoval ústavný súd v rozhodnutí o prvej ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

10. Preto ústavný súd aj túto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (bod 1 výroku uznesenia).

11. Keďže ústavná sťažnosť bola v celom rozsahu odmietnutá, bolo bezpredmetné rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho ústavnej sťažnosti.

III.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

12. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia a s tým súvisiacu žiadosť sťažovateľa o jeho ustanovenie v konaní pred ústavným súdom pristúpil ústavný súd k preskúmaniu toho, či sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom (§ 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde), a to: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) vylúčenie zrejmej bezúspešnosti uplatňovania nároku na ochranu ústavnosti.

13. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak je okrem iného daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť nie je oneskorená, nie je neprípustná ani zjavne neopodstatnená.

14. S prihliadnutím na výsledok posúdenia ústavnej sťažnosti, ktorú ústavný súd v celom rozsahu odmieta (ako to vyplýva z časti II odôvodnenia tohto uznesenia), je evidentné, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, teda v danom prípade nebola splnená jedna

z troch podmienok na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto žiadosti sťažovateľa nevyhovел (bod 2 výroku uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu